

Blauwstraat 41

Voor u ligt een artikel over de geschiedenis en de bewoners van Blauwstraat 41. Voor dat we u meenemen naar het onderzoek gemeentelijk monument vertellen we u graag eerst over de herkomst van de naam Blauwstraat.

Blauwpoortstraat

In 1433 heette de straat Gasthuisstraat, naar het Gasthuis dat tot de 17^e eeuw was gevestigd in de Weeshuisgebouwen. In 1640 komt de naam “Blauwpoortstraat” in zwang naar de blauwstenen stadspoort. Na de aanleg van het Oranje bolwerk kwam deze poort in onbruik, doch bleef als ruïne nog tot laat in de 18^e eeuw staan. De naam Blauwstraat is dus een verkorting van de naam Blauwpoortstraat.¹

Brouwerij

Al in 1617 blijkt er op deze plaats een brouwerij te staan. Bierbrouwer Francois Sophye verkoopt dan het huis met de brouwerij inclusief de ketels, kuipen, bakken, het bijbehorende gereedschap en 36 halfvaten voor f1.200,- aan schout en dijkgraaf Abraham van Male. Er is dan ook al sprake van het Herenstraatje waaraan het woonhuis met de brouwerij gelegen is. Amper twee jaar later verkoopt de drossaard de brouwerij, nu met twee woonhuizen, voor f1.150,- aan Hans Christiaens en Katharina Govaerts. Weer twee jaar later in 1621 blijkt Hans Christiaens met de noorderzon te zijn vertrokken. Dan wordt de *"geabandonneerde"* (verlaten) boedel van Christiaens openbaar verkocht. Brouwer Govert Marinis is dan de koper van zowel het huis dat aan het straatje ligt, waar hij f450,- voor betaalt en het huis daar annex aan met de brouwerij en inventaris waar hij f1.700 voor betaalt.

Als we weer twee jaar verder zijn het is dan 1623 verkoopt Marinis het vermoedelijk uit twee huizen samengevoegd huis, de brouwerij met een schuur daarachter en het erf voor f2.750,- aan Hendrick Jacobs molenaar. Het huis dat zuidelijk van de

¹ Uit: Straat- en wegnamen in de gemeente Steenberg (1965)

brouwerij ligt is dan ook huis Toelast. Hij verkoopt het een paar maanden later aan Nicolaes Joosten van Zaeken voor f550,-.

In 1629 verkopen de erven van brouwer Hendrick Jacobs de brouwerij die dan voor het eerst de Fortuin wordt genoemd. Dan is er sprake van een huis, de brouwerij met het gereedschap, de schuur en het erf plus nog twee dubbele hutten op Simonshaven. De hutten zijn bereikbaar langs het straatje van de brouwerij. Cornelis Reyniers betaalt er dan ook f3.100,- voor. In 1639, als de weduwe van Hendrick Jacobs Molenaer inmiddels getrouwd is met Jacob Adriaens Molenaer, wordt hetzelfde complex verkocht aan Bastiaen Rongen voor een bedrag van f1.900,-. Hij verkoopt in 1641 het huis en erf met de brouwerij met de twee hutten op de wallen f2,900,- aan herbergier Michiel Janss. Hollander en Joan Aelbrechts Vermeulen. In 1643 wordt Vermeulen volledig eigenaar en in 1646 verkoopt hij het huis, de hof en erf "*uithangende was Fortuyn*" naast het straatje tot achter de oude stadswallen ook met de twee hutten voor f2.150,- aan metselaannemer Geert Cornelissen Beer. De huurder is dan de vaandrig van de gouverneur. In 1654 is het geen brouwerij meer terwijl het huis de Fortuin blijft heten. Nicolaes Jansen van den Dries die dan eigenaar is verkoopt het huis voor maar f218,- aan Meerten Jansen van den Dries. Gezien het geringe geldbedrag gaat het hier alleen over het eigenlijke woonhuis. Als de weduwe van Jaques de Vos het huis in 1673 verkoopt aan Joan Stevens de Weert is er sprake van de voormalige brouwerij de Fortuin. Het pand brengt dan f440,- op. Echter als Gerard Pollio het huis in 1697 verkoopt aan de weduwe Lodiers is er alleen nog sprake van de Oude Brouwerij. Als in 1720 het pand getaxeed wordt voor eigenaar Jan Crom dan komt de naam Oude Brouwerij voor de laatste maal ter sprake. Nadat het pand nog in verschillende handen is overgegaan blijkt dat in 1807 stalhouder Gerrit van de Lint de eigenaar van het pand is.

Familie van der Lint

In november 1823 overlijdt Gerrit van der Lint. Ieder kind erft 1/7 deel van de woning aan de westzijde Blauwstraat, kadastraal bekend als W386, met als adres C43. De ongehuwde dochter Maria Elisabeth van der Lint betreft het huis. Rond 1840 komt haar 15-jarige nicht Johanna Barbara Oerlemans, oudste dochter van haar jongste zuster bij haar wonen. Maria Elisabeth van der Lint verhuurt ook kamers in haar huis. Zo woont in de voorkamer met uitzicht op de Blauwstraat, de 38-jarige weduwe Johanna Kostermans. In de achterkamer en op zolder neemt het gezin van Govert

Eestermans, zijn Petronella Gronsveld en hun vier kinderen hun intrek. Tot slot woont ook Joanna Hendriks, weduwe en 61 jaar in huis.

In 1849 komt Maria Elisabeth van der Lint te overlijden en in haar testament bepaalt zij, dat wie wat erft.:

“Alle mijne overige goederen maak en legateer ik aan mijne beide zusters Catharina van der Lint, huisvrouw van Martinus Nuijten, voor de ene helft, en aan Petronella van der Lint voor de andere helft, zijnde laatstgenoemde huisvrouw van Johannes Oerlemans en bij vooroverlijden den hunne kinderen staaksgewijze met den last voor mijne evengenoemde zusters, ons mij, na mijn overlijden, eene begrafenis van de tweede klasse te doen erlangen, ons 50 zielmissen ter lavenis mijner ziel van maand tot maand te daar lezen, te beginnen eene maand na mijn overlijden en eindelijk voor de duur van 10 achtereenvolgende jaren, jaarlijks een gelegde , voor mij te laten vieren, het al in de Roomsche Katholieke parochiale kerk van Steenberg. De bovenstaande legaten zullen vrij zijn van successie en andere rechten aan gelegateerden binnen 6 maanden moeten zijn uitbetaald.”

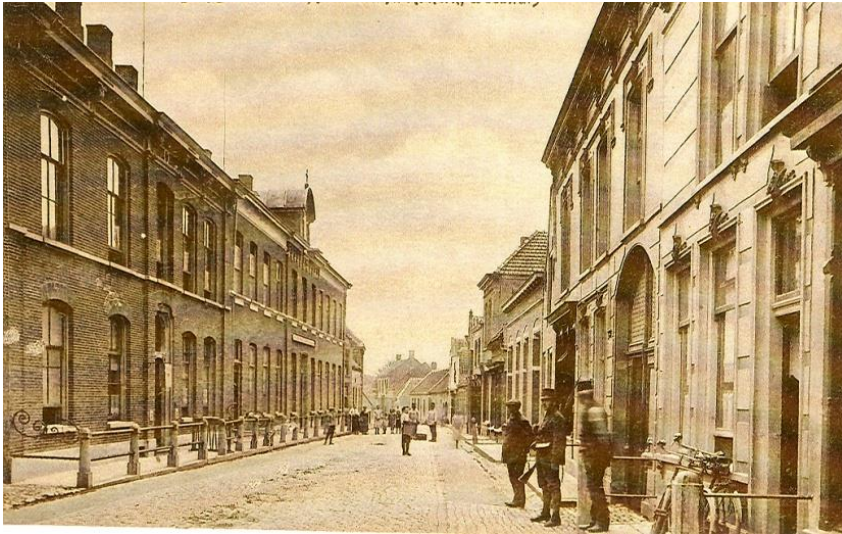
Het is bijzonder, dat de gouden tasbeugel gaat naar haar nicht Joanna Barbara Oerlemans , die enige tijd bij haar inwoonde. Catharina van der Lint, echtgenote van Martinus Nuiten en Petronella van der Lint, echtgenoot van Jan Oerlemans wonen echter met hun gezin elders in Steenberg en de woning aan de Blauwstraat wordt aan diverse huurders met hun gezin verhuurd, het huurcontract loopt tot 1 mei 1850. Govert Eestermans en zijn gezin blijkt een stabiele factor te zijn. In 1854 verkoopt Catharina van der Lint de helft van haar eigendom voor 600 gulden aan haar zuster Petronella van der Lint en hiermee komt het pand volledig in hand van het echtpaar Petronella van der Lint en Jan Oerlemans.

In februari 1878 overlijdt Petronella van der Lint en haar erfgenamen verkopen openbaar de woning voor 3000 gulden aan Cornelis Meesters. Hiermee komt een eind aan bijna 70 jaar familiebezit.

20^e eeuw

Cornelis Meesters verkoopt rond 1909 op 85-jarige leeftijd het huis, schuur en erf, groot 4.46 aan landbouwer Pieter Jan van Wezel (*mijn opa*). Die woont slechts tot 1912 in dit pand, want op 1-5-1912 sluit hij een huurcontract voor 3 jaar af met Pieter Uijtdewillegen. Rond 1919 koopt de buurman metselaar Arij van Beers (*de opa van mijn vader*) de markante woning met de opstallen, die tot eind vorige eeuw

in deze familie zal blijven. Sinds 2001 is familie Lebeau de eigenaar van dit historische pand.

Op deze foto, die dateert van voor 1918, zien we dat Blauwstraat 41 en 39 oorspronkelijk één pand was. Doorlopende gootlijst, zelfde ramen op de verdieping. Het aardige van deze foto is dat de poort lagere deuren heeft gehad.

Aannemelijk is dat de 19e eeuwse winkelpui van Blauwstraat 39 na het splitsen van de woning rond 1878 is gebouwd. Dat zou betekenen dat de voorgevel en ook de poort vóór 1878 zijn gewijzigd.

Poortgebouw

Merkwaardig is dat de verdiepingvloer boven de poort ca 50 cm hoger ligt dan de aangrenzende woning. Voor de oorspronkelijke toegangspoorten (zoals op de foto) is deze extra hoogte niet nodig! De verdiepingvloer is gemaakt met uit sloop afkomstige zware balken en er is ruimte voor een trap. De kapconstructie boven de poort is gemaakt van bijna allemaal “nieuwe” balken en “nieuw” dakbeschoot.

Opmerkelijk is ook dat de woningscheidende muur doorloopt tot in de nok. Misschien bedoeld als aparte bovenwoning. Het huis functioneerde toch als een meergezinswoning!

De kap boven de oorspronkelijke woning is gemaakt van eerder gebruikte balken en ook het dakbeschoot lijkt hergebruikt. De spantconstructies zijn 19de eeuwse.

De dakconstructie van Blauwstraat 41 en 39 is duidelijk ooit één geheel geweest. Oorspronkelijk bouw materiaal is steeds zoveel mogelijk hergebruikt. De zolders hebben waarschijnlijk nooit een functie gehad.

Volgens de huidige bewoner is onder het voorste deel van de woning een origineel gewelf, maar onbruikbaar door lekkage.

Door de stadhuisbrand in de nacht van 15 op 16 december 1936 is geen informatie over de verbouwingen beschikbaar.

Kadaster

Het kadasternummer is slechts 2 keer gewijzigd, het huisnummer wel 9 keer maar sinds 1949 is het Blauwstraat 41.

Kadaster 1832
OAT – W386
Wijk C huis 43

Kadaster 1906.
Actueel W1423 Blauwstraat 41
 W1424 Blauwstraat 39

Bij vergelijking van de kadastertekening van 1832 en 1906 blijkt dat er in 1832 een kleiner gebouw heeft gestaan. In 1879 verkoopt kleermaker Jan Oerlemans het gedeelte dat nu Blauwstraat 39 is.

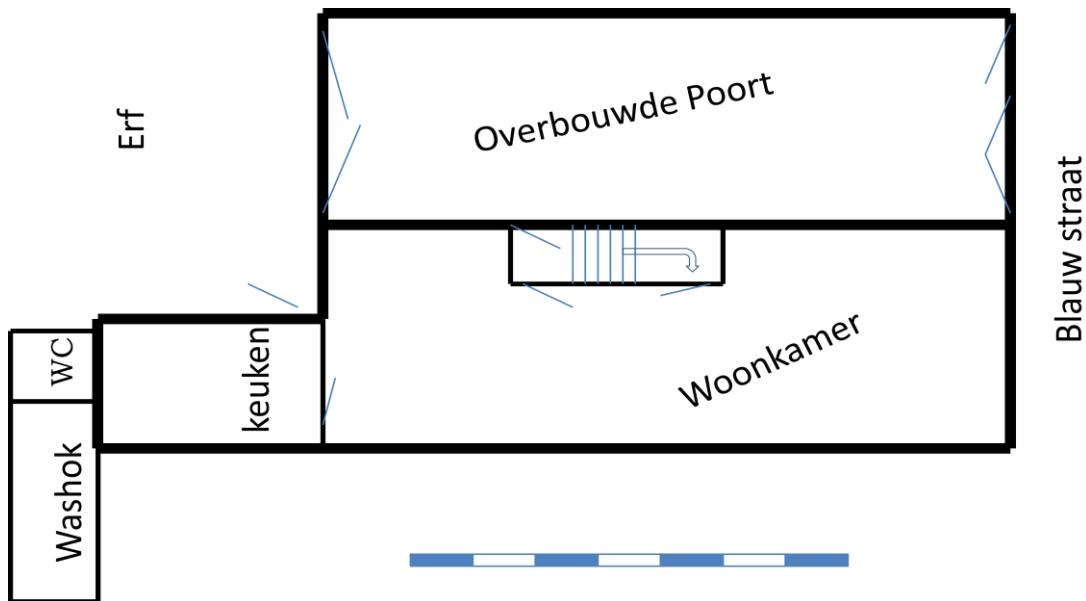
De schuur die op de kadastertekening van 1906 de volle breedte van het perceel heeft is nu aanmerkelijk kleiner.

Bouwkundig

Het lijkt dat metselaar van Beers bestaande opstallen op het erf in 1924 heeft gesloopt, het van de sloop afkomstige bouwmateriaal via een notaris heeft verkocht en een stenen schuur heeft gebouwd. Merendeels wel met uit sloop afkomstige bouwmaterialen. Maar wel met ongekantrechte planken voor dakbeschot. Iets wat

bij schuren niet zo gebruikelijk was. Buiten op het erf is het washok en de w.c. nog uit de beginperiode van de waterleiding. (ca 1925)

Gemeentelijk monument

Het pand Blauwstraat 41 is bij besluit van burgemeester en wethouders op 03-03-2003 aangewezen als gemeentelijk monument.

Een beeldbepalend woon-/bedrijfspannd met hoge stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde. Vooral de overbouwde zijpoort is vrij zeldzaam en in Steenbergen uniek te noemen.

De rijke stucwerkgevel met fraaie raamomlijstingen compleet met sierlijke kuiven zal zoals zoveel panden in het centrum van Steenbergen dateren uit de tweede helft van de 19^e eeuw.

De informatie voor dit artikel is verzameld door de werkgroep "Stadskernonderzoek".

- Fred van de Kieboom
- Hanneke Meulblok
- Hans Slokkers
- Piet Verkouter
- Niek van Beers

Bijlage bij Blauwstraat 41

Alle eigenaren van 1617 tot 2015

Alle bewoners van 1828 tot ongeveer 1940

N.B. In de linkerkolom staat het jaartal en het adres vermeld. Van 1828 tot en met 1863 was het adres Wijk C huis 43. In 1863 heeft Steenbergen een nieuw adressysteem gekregen, waarbij hetzelfde huis nu in Wijk B ligt. Het huisnummer verschilt per periode, omdat er regelmatig opnieuw genummerd werd. In 1949 heeft het huidige adressysteem het oude vervanging door straatnaam met nummer. Blauwstraat 41 is in 1949 een feit.

Jaar	Eigenaren van de brouwerij op een rijtje:
v1617-1617	Brouwer Francois Sophye
1617-1619	Schout Abraham van Male
1619-1621	Hans Christiaens
1621-1623	Govert Marinus
1623-1629	Hendrick Jacobs molenaer
1629-v1639	Cornelis Reyniers
v1639-1639	Jacob Adriaens molenaer getrouwd met Jaquemijntje Cornelis wed. Hendrick Jacobs
1639-1641	Sebastiaan Rongen
1641-1643	Michiel Janss Hollander en Joan Aelbrechts Vermeulen
1643-1646	Joan Aelbrechts Vermeulen
1646-v1654	metselaannemer Geert Cornelis Beer
De brouwerij is opgeheven en mogelijk gesloopt voor hergebruik van de vrijkomende materialen door aannemer Beer.	
Vermoedelijk koopt Vermeulen het huis met het lege erf weer terug. Een methode die in die tijd heel gebruikelijk was.	
Jaar	Eigenaren
	Nicolaes v.d. Dries en de kinderen van zijn overleden huisvrouw Maria Jans van IJsendoren,
v1654-1654	Weduwe van Joan Aelbrechtsen Vermeulen
1654-1663?	Mede-erfgenaar Nicolaes Janssen v.d. Dries

1663?-1673	Janneken Martynis, weduwe Jacques de Vos
1673-v1697	Johan Stevens de Weert
v1697-1697	Gerard Pollio
1697-1697	weduwe Lodiers
1697-1697	Adriaan Lodiers
1697-n1701	Thomas Thomassen Russaerts
v1717-n1720	Jan Crom
n1720-1738	Jan Geersen
1738-1757	Hendrik Roveen
1757-v1767	Diaconiearmen
v1767-1767	Clara de Jongh
1767 -v1767	Anthonetta Groffens wed. Johan Tholenaers
v1767-1787	Landman Adriaan v/d Heyden
1787-v1791	Alexander Oglebie
v1791-1791	Jan Willem Buijs
1791-1793	schepen Adriaan Kuyl
1793-1795	Clazina Jonas weduwe Adriaan Kuyl
1795-1807	Gerard van der Linden
1807-1810	Pieternelle v/d Riet, Pieter Benaards
1810-v1832	mede-eigenaar Hendrik Schoutens
1828: Wijk C huis 43	Eigenaar en bewoner: Elizabet van der Lint 1786 Steenbergen
1840: Wijk C huis 43	Bewoners: Maria Elizabet van der Lint, 54 jaar, beroep: melkverkoopster Barbara Oerlemans, 15 jaar uit Steenbergen en nicht van Maria Elizabet van der Lint <i>Woont in de voorkamer met uitzicht op de Blauwstraat</i> Joanna Costermans, 38 jaar uit Steenbergen, beroep: arbeidster <i>Wonen in de achterkamer en de zolder met uitzicht op de plaats</i> Govert Eestermans, 1809 Steenbergen, beroep: pottenmaker Petronella Gronsveld, 1913 Steenbergen, beroep arbeidster Nicolaas Eestermans, 1835 Steenbergen Pieter Christiaan Eestermans, 24-7-1837 Steenbergen Maria Adriana Eestermans, 1843 Steenbergen Johanna Maria Eestermans, 1847 Steenbergen Joanna Hendriks, 61 jaar uit Roosendaal, weduwe
1850: Wijk C huis 43	Bewoners: <i>Woont in de voorkamer met uitzicht op de Blauwstraat</i>

	<p>Joanna Costermans, wed. Jan Karel Smit, overl. 10-10-1857</p> <p>Geertrui Petronella van Ijzerlooij, 1842 Steenbergen Pietertje Adriana van Ijzerlooij, 1845 Steenbergen</p> <p><i>Wonen in de achterkamer en de zolder met uitzicht op de plaats</i> Govert Eestermans, 1809 Steenbergen, beroep: pottenmaker Petronella Gronsveld, 1913 Steenbergen, beroep arbeidster Nicolaas Eestermans, 1835 Steenbergen Pieter Christiaan Eestermans, 24-7-1837 Steenbergen Maria Adriana Eestermans, 1843 Steenbergen Johanna Maria Eestermans, 1847 Steenbergen Maria Cornelia Eestermans 25-3-1851 Steenbergen</p> <p>van 1-3-1850 t/m 9-9-1850 Gerardus Nuijten, 13-2-1825 Bergen op Zoom, beroep: broodbakker Johanna Francisca Maria Berger, 18-6-1825 Middelburg Johanna Francisca Maria Nuijten, 30-9-1846 Bergen op Zoom Martien Nuijten 1-8-1850 Steenbergen en + 3-9-1850 Steenbergen</p> <p>tot 17-9-1858 Jean Alexis Arnaud 23-11-1815 Tours (Fr) Koopman, wijnhandelaarsknecht Petronilla van Bemden, 30-11-1821 Dinteloord Cecilia Emelia Joanna Arnaud, 9-10-1848 Steenbergen en +10-6-1851 Steenbergen Cornelia Elizabet Arnaud 4-3-1850 Steenbergen en +6-3-1851 Steenbergen Laurens Jozef Arnaud, 4-4-1851 Steenbergen Pieter Bernard Arnaud, 20-8-1852 Steenbergen en +5-3-1853 Steenbergen Jan Baptist Paschasius Arnaud, 16-04-1854 Steenbergen en +24-08-1854 Steenbergen Pieter Frans Arnaud, 24-02-1856 Steenbergen en +18-04-1856 Steenbergen Cecilia Maria Philomena Arnaud, 2-8-1857 Steenbergen</p>
1863: B183a	Eigenaar: Cornelis Meesters
1880: was B183a B200	Bewoners: Wed. L.J.F. Clement Anna Elisabeth Muller, 4-1-1819 Bergen op Zoom Hendrica Wilhelmina Clement, 9-3-1854 Rucphen Maria Francisca Clement 9-11-1858 Steenbergen x 21-10-1886 Louisa Maria Clement, 7-5-1861 Steenbergen Willem Claudius Clement, 14-9-1863 Steenbergen x 8-10-1890 Steenbergen
1889: B200	Eigenaar: Cornelis Meesters
	Bewoners: Cornelis Meesters, 17-4-1831 Vilvoorde (B) Landbouwer / tapper Joanna Maria Geers, 13-12-1839 Steenbergen Martin Gerard van Sittert, 28-5-1868 Steenbergen x 9-9-1895

	<p>Steenbergen Anthony Gerard van Sittert, 19-1-1871 Steenbergen, beroep: broodbakker Joanna Cornelia Maria Meesters, 13-5-1876 Steenbergen</p>
<p>1899: was 200 B205</p>	<p>Eigenaar: C. Meesters Pieter J. van Wezel</p>
<p>1904: was 205 B218</p>	<p>Bewoners: Cornelis Meesters, 17-4-1831 Vilvoorde (B) + 14-9-1913 Steenbergen Joanna Maria Geers, 13-12-1839 Steenbergen + 8-3-1914 Steenbergen Joanna Cornelia Maria Meesters, 13-5-1876 Steenbergen x 14-5-1907 Steenbergen</p>
<p>1915: was B218 B227 wordt B215</p>	<p>Eigenaar: Pieter J. van Wezel</p> <p>Bewoners: Pieter Jan van Wezel, 30-9-1869 Steenbergen Joanna Cornelia van Wesel, 2-4-1882 Steenbergen 9 kinderen</p> <p>Huurcontract van 1-5-1912 t/m 1-5-1915 Pieter Uijtdewillegen, 27-7-1867 Steenbergen Beroep: tapper Joanna de Kort, 8-9-1877 Steenbergen</p> <p>van 24-4-1914 t/m 5-8-1918 Leonardus Mouws, 12-12-1887 Wouw Beroep: landbouwer Johanna Adriana Barrevoets, 21-4-1890 Wouw 3 kinderen</p> <p>Vanaf 9-10-1916 Jacobus Johannes Baarendse, 27-7-1893 Steenbergen, beroep brievenbesteller Adriana Cornelia Uijtdewilligen, 4-7-1892 Roosendaal 4 kinderen</p> <p>Arij van Beers, 1-2-1846 Steenbergen + 10-5-1919 Steenbergen, beroep metselaar Lena de Ruiter, 29-1-1863 Renesse Kornelis Jan van Beers, 13-3-1886 Steenbergen Beroep: metselaar x 13-10-1921 Steenbergen Andries van Beers, 25-4-1888 Steenbergen x 2-8-1912 Steenbergen Johanna Petronella van Beers, 15-12-1896 Steenbergen Elisabeth Joanna Adriana van Beers, 20-3-1900 Steenbergen</p>
<p>1920-1940 was B227 B215 wordt B224</p>	<p>Eigenaar: K.J. van Beers</p> <p>Bewoners: Weduwe van Arij van Beers Lena de Ruiter 28-4-1931 vertrokken naar Roosendaal Johanna Petronella van Beers 25-2-1924 vertrokken naar Roosendaal</p>

	<p>Kornelis Jan van Beers, 13-3-1886 Steenbergen + 3-6-1954 Steenbergen beroep: metselaar, aannemer x 13-10-1921 Steenbergen Sophia Christina Cornelia Haasen, 16-9-1896 Oud-Gastel + 8-2-1936 Steenbergen Arij Marie van Beers, 25-4-1922 Steenbergen Antonius Jacobus Johannes van Beers, 8-3-1923 Steenbergen Cornelia Sophia Johanna van Beers, 7-10-1924 Steenbergen</p>
--	---